

รายงานข่าวการสัมมนา RELC (2529)

วัลยาพร นาวิการ

ภาษาปริทัศน์ฉบับนี้จะขอเสนอรายงานข่าวคราวการสัมมนา RELC ในหัวข้อ Patterns of Classroom Interaction in Southeast Asia ที่ประเทศสิงคโปร์ เมื่อวันที่ 30 เมษายน-2 พฤษภาคม พ.ศ. 2529 โดยคัดตอนและเรียบเรียงจาก lecture ที่อาจารย์ จารุณี สุตะบุตร หัวหน้าผู้แทนไทยซึ่งนำ paper ไปเสนออยู่ที่ประชุมครั้งนั้น ได้กล่าวแสดงในการสัมมนา Post RELC เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2529 ณ ห้องประชุมคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุดประสงค์ของการสัมมนารุ่นนี้มีอยู่ 3 ประการด้วยกันคือ

1. เพื่อให้ประเทศสมาชิก ผู้เชี่ยวชาญ นักการศึกษา และนักวิจัย ได้มีโอกาสมารายงาน ศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับ Classroom Interaction ของประเทศต่าง ๆ ใน Southeast Asia
2. เมื่อได้รับฟังรายงานต่าง ๆ แล้วก็จะได้ศึกษาวิเคราะห์ดูว่ามีข้อคิด ข้อเสนออย่างไรบ้าง
3. มี Implication อย่างไรต่อการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน การฝึกหัดครู และการวิจัย

ในขั้นต้นเราเข้าใจกันว่าจะเป็นการพูดถึงแต่เรื่องภาษาอังกฤษในฐานะที่เป็นภาษาที่สอง หรือภาษาต่างประเทศ แต่จริง ๆ แล้วไม่จำกัดเฉพาะแต่การสอนภาษาอังกฤษเท่านั้น มี paper 3-4 ชิ้น ที่พูดถึงภาษาที่ใช้ในการสอนวิชาอื่น ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์

ในแง่ของการจัดการสัมมนา มีวิธีการดำเนินการโดยแบ่งเป็น Session ดังต่อไปนี้

1. Plenary Session ซึ่งทุกคนเข้าฟัง
2. Pararell Session ในภาคบ่ายซึ่งมี Session หลาย ๆ session ซ้อนกันในเวลาเดียวกัน จะเข้าฟังทุก session คงเป็นไปไม่ได้ เพราะฉะนั้นแต่ละคนก็จะต้องเลือกฟังแต่ละเฉพาะ topic ที่เราสนใจ
3. Work shop Session กลุ่มเล็ก ๆ ในวันพุธและวันศุกร์ ซึ่งมีตัวอย่างของ module การเรียนการสอน มี research ให้ผู้เข้าร่วมสัมมนามาร่วมกันดู ร่วมกันวิจารณ์
4. Panel Discussion มีอาจารย์ที่มีชื่อเสียง เช่น Dr. Michael H. Long, Dr. Graham Crookes แห่ง University of Hawaii หรือ Prof. John M. Sinclair, Dr. R.M. Couthard แห่ง University of Birmingham ขึ้นมาตอบคำถามหรือข้อสงสัยต่าง ๆ เป็นต้นว่า Language Acquisition, Teacher-Pupil Talk, Interaction

นอกจากนี้ 2 วันสุดท้ายยังมี Workshop Session อีก ซึ่งทำคล้าย ๆ กับที่นับเป็น session ที่ดีมาก เนื่องจากมีผู้เข้าร่วมเพียง 30 คนและได้มีการพูดถึง implication ในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียน การสอนในห้องเรียน การสร้างสื่อการเรียน การสังเกตการสอนของครูในห้องเรียนรวมทั้งการพูดถึง Error Analysis ด้วย

ทางด้านเนื้อหา โดยทั่ว ๆ ไปมีการเสนอ Research Paper ที่เกี่ยวกับ Classroom Interaction ใน Malaysia, Singapore และในสถานการณ์แปลก ๆ เช่น ที่ Papao, New Guinea หรือในหมู่พวก Aborigines ใน New Zealand โดยผู้เสนอต้องการชี้ให้เห็นถึงผลกระทบที่วัฒนธรรมมีต่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ตัวอย่าง เช่น Malaysia, Indonesia สถานการณ์ของทั้ง 2 ประเทศนี้คล้ายคลึงกับประเทศไทย คือครูยังอยู่ในฐานะเหนือกว่านักเรียน เพราะฉะนั้นเวลาที่นักเรียนจะโต้ตอบกับครูก็ต้องทำด้วยความเคารพจนทำให้เด็กเกิดความไม่กล้า ครูจึงเป็นฝ่ายที่พูดอยู่ฝ่ายเดียว ที่พบบ่อยครั้ง คือ ครูถามคำถามในหนังสือ เมื่อนักเรียนตอบ ครูจะทวนคำตอบอีกครั้ง เป็นการ duplicate คำตอบนักเรียน ไม่มี argument ไม่มีการถกกันว่าต่างฝ่ายคิดอย่างไร นอกจากนี้ครูยังไม่สามารถกระตุ้นให้เกิด interaction ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน ซึ่งเรื่องนี้คิดว่ามีปัจจัยอื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ไม่ใช่ความผิดของใครทั้งสิ้น ประเทศไทยมีข้อจำกัดมาก ในขณะที่ Singapore ใช้ภาษาอังกฤษเป็น medium of instruction ในทุกวิชาประเทศเราเรียนภาษาอังกฤษกัน 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ไม่มี natural environment ที่จะให้ใช้ภาษาอังกฤษ express ตัวเอง เราทำกันไม่ได้เช่นนั้น มีหลายคนเคยพูดกันว่า วิธีเรียนรู้ อะไรก็ตามไม่ใช่แค่เฉพาะภาษาอย่างเดียว วิธีหนึ่งก็คือพูดความคิดของเราออกมาตั้ง ๆ ในตอนแรกความคิดของเราจะไม่เป็นขั้นเป็นอันไม่ coherent ไม่ organized แต่เมื่อมีการถกกันมากขึ้นกับเพื่อนหรือกับครู ความคิดของเราจะเข้ารูปเข้ารอยดีขึ้นเรื่อย ๆ เพราะฉะนั้นการจัดการการสอนที่มีการเอื้อให้มีการพูดกันในห้องเป็น stimuli ที่ดีก่อให้เกิดการเรียนรู้

ข้อคิดอีกประการหนึ่งที่ได้มาจากสัมมนา RELC ครั้งนี้คือ การที่มี paper มา present หลายแง่ หลายแบบ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ รู้สึกว่าทางประเทศไทยยังไม่ค่อยจกกันมากนัก นอกจากนั้นการที่แบ่งเป็น session รวม session แยก มี discussion, workshop ให้เลือกเข้า ผู้ที่อยู่ในแวดวงการจัดสัมมนาประเภทนี้ควรจะรับไว้พิจารณา